

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ.सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

F.No.PRO/31

14th February 2024

Greetings from Central University of Gujarat

नारी संवेदना की प्रतीक, उज्ज्वला योजना से नारी सशक्तिकरण को मिला संबल: प्रो. रमाशंकर दूबे
गांधीनगर। भारतीय दर्शन में नारी को सहनशीलता और संवेदना का प्रतीक माना गया है। नारी सृष्टि दायिनी हैं। वेदों की ऋचाओं में भी नारी सशक्तिकरण का वर्णन है। भारतीय संस्कृति में सर्वप्रथम मातृ देवो भवः कहा गया है। ये कहा, गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय (सीयूजी) के कुलपति प्रो. रमाशंकर दूबे ने। वे बुधवार को गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय एवं सामाजिक विज्ञान अनुसंधान परिषद के संयुक्त तत्वावधान में आयोजित एक दिवसीय कार्यशाला की अध्यक्षता कर रहे थे, जिसका विषय “प्रधानमंत्री उज्ज्वला योजना के माध्यम से महिला सशक्तिकरण: गुजरात एवं राजस्थान के चयनित जिलों का अध्ययन” था। उन्होंने कहा कि मई 2016 से इस योजना के बाद महिला सशक्तिकरण को संबल मिला है। कार्यशाला के मुख्य अतिथि हरिसिंह गौर विश्वविद्यालय (म.प्र.) के कुलाधिपति के. एल. बेरवाल ने कहा कि योजना के बाद महिलाओं के काम में समय की बचत होने के साथ ही काम आसान हो गया है। किसी भी आदर्श कल्याणकारी राज्य की स्थापना की दिशा में उज्ज्वला योजना एक महत्वपूर्ण कदम है। इस तरह की योजनाओं का अधिकाधिक प्रचार-प्रसार किया जाना चाहिए। कार्यक्रम में आए विशिष्ट अतिथि राजस्थान सरकार में पुलिस महानिरीक्षक ए.के. गुप्ता ने कहा कि उज्ज्वला योजना अंधकार से प्रकाश की ओर ले जाने वाली योजना है। उन्होंने उज्ज्वला को उत्थान की योजना बताया।

उज्ज्वला सिर्फ एक योजना नहीं, एक दृष्टिकोण

कार्यक्रम में आए विशिष्ट अतिथि सामाजिक चिंतक अश्वनी शर्मा ने कहा कि प्रधानमंत्री उज्ज्वल योजना के कल्याणकारी प्रभाव वर्तमान सरकार की कार्यप्रणाली को भी दर्शाते हैं। उन्होंने कहा कि उज्ज्वला महज एक योजना ही नहीं है, अपितु एक दृष्टिकोण है। विकसित भारत के संकल्प को पूरा करने में यह महत्वपूर्ण कड़ी है। शोध परियोजना के निदेशक प्रो. सुरेश कुमार अग्रवाल ने आगंतुक सभी अतिथियों को स्वागत उद्बोधन प्रस्तुत करते हुए कहा कि इस परियोजना में राजस्थान और गुजरात के 8 आदिवासी जिलों को शामिल किया गया है। इनमें राजस्थान के चार जिले उदयपुर, डुंगरपुर, बांसवाड़ा, और प्रतापगढ़ एवं गुजरात के चार जिले बनासकांठा, अरवल्ली, पंचमहल, और दाहोद को शामिल किया गया था। इस दौरान योजनान्तर्गत महिला

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ. सुनील कुमार शर्मा

जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

लाभार्थियों को भी पुरस्कृत किया गया। शोध परियोजना में हुए सर्वे पर तैयार की गई बुकलेट का भी विमोचन किया गया। इस दौरान परियोजना के शोध परिणामों को सह-निदेशक डॉ. सत्यजीत देशपांडे ने सभी के साथ साझा किये। विश्वविद्यालय के कुलसचिव प्रो. एच बी पटेल ने सभी आगंतुकों का धन्यवाद ज्ञापित किया। उल्लेखनीय है कि उद्घाटन सत्र के बाद चार कार्यकारी सत्र भी आयोजित किए गए। इनमें मुख्य वक्ता के रूप में प्रो. मनीष, प्रो. तापस कुमार दलपति और प्रो. सरिता अग्रवाल रही। कार्यक्रम में शोध परियोजना से जुड़े शोधार्थियों के साथ ही विश्वविद्यालय के कर्मचारी उपस्थित रहें।

Women empowerment through Ujjwala Yojna : Prof. Rama Shankar Dubey

Gandhinagar. In Indian philosophy, woman has been considered a symbol of endurance and empathy. Women are the creators. Even in the hymns of the Vedas, there is a description of women's empowerment. It has been said in Indian culture: 'Matru Devo Bhava', said Prof. Rama Shanker Dubey, the Vice-Chancellor of the Central University of Gujarat (CUG). He was presiding over a one-day workshop jointly organized by the Gujarat Central University and the Indian Council of Social Science Research (ICSSR) on Wednesday, the subject of workshop was "Women Empowerment through PM Ujjwala Yojana: A Study of Selected Districts of Gujarat and Rajasthan". He said that since May 2016, women's empowerment has been strengthened through this scheme. The Chief Guest at the workshop, K.L. Berwal, Chancellor of Dr. Hari Singh Gour University (MP), said that after the scheme, women have saved time in their work and work has become easier. The Ujjwala scheme is an important step towards establishing an ideal welfare state. Such schemes should be promoted more and more. Guest of Honour of the program, A.K. Gupta, Inspector General of Police in the Rajasthan government, said that Ujjwala Yojana is a scheme that leads from darkness to light. He described Ujjwala as an uplifting plan.

Ujjwala is not just a scheme, it's a perspective

Guest of Honour Eminent Social Thinker Ashwani Sharma said that the beneficial effects of Prime Minister Ujjwala Yojana also reflect the current government's functioning. He said that Ujjwala is not just a scheme, but a perspective. It is an

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય

(ભારત કી સંસદ કે અધિનિયમ સં. 25, 2009 કે તહત સ્થાપિત)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

ડૉ.સુનીલ કુમાર શર્મા
જનસંપર્ક અધિકારી

By Speed Post/By Email/By Hand

important link in fulfilling the resolution of developed India. Director of the Research Project, Prof. Suresh Kumar Agrawal, welcoming all the guests, said that in this project, 8 tribal districts of Rajasthan and Gujarat have been included. These include four districts of Rajasthan - Udaipur, Dungarpur, Banswara, and Pratapgarh, and four districts of Gujarat - Banaskantha, Aravalli, Panchmahal, and Dahod. During this, women beneficiaries were also honoured under the scheme. The booklet prepared for the survey conducted in the research project was also released. During this, Co-director Dr. Satyajee Deshpande shared the research results with everyone. The Registrar of the University, Prof. H.B. Patel, expressed gratitude to all the guests. It is noteworthy that after the inaugural session, four executive sessions were also organized. Among them, Prof. Manish, Prof. Tapas Kumar Dalpati, and Prof. Sarita Agrawal were the main speakers. Along with the research scholars associated with the research project, the university staff also remained present at the program.

નારી સંવેદનાનું પ્રતીક, ઉજ્જવલા યોજનાએ મહિલા સશક્તિકરણને બળ આપ્યું:

પ્રો. રમાશંકર દુબે

ગાંધીનગર. ભારતીય ફિલસૂફીમાં સ્ત્રીને સહનશીલતા અને કરુણાનું પ્રતીક માનવામાં આવે છે. સ્ત્રીઓ સૃષ્ટિની દાતા છે. વેદના શ્લોકોમાં પણ મહિલા સશક્તિકરણનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. ભારતીય સંસ્કૃતિમાં સૌથી પહેલા એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે માતાનો જન્મ થવો જોઈએ. આ વાત સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત (CUG)ના વાઇસ ચાન્સેલર પ્રો. રમાશંકર દુબે એ કહી. તેઓ બુધવારે સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત અને કાઉન્સિલ ઓફ સોશિયલ સાયન્સ રિસર્ચના સંયુક્ત ઉપક્રમે આયોજિત એક દિવસીય વર્કશોપની અધ્યક્ષતા કરી રહ્યા હતા, જેની થીમ હતી “પ્રધાનમંત્રી ઉજ્જવલા યોજના દ્વારા મહિલા સશક્તિકરણ: ગુજરાત અને રાજસ્થાનના પસંદગીના જિલ્લાઓનો અભ્યાસ. ” તેમણે કહ્યું કે મે 2016થી આ યોજના બાદ મહિલા

સેક્ટર-29, ગાંધીનગર-382030, ફોન નં.- 07923977407, ફેક્સ-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય

(ભારત કી સંસદ કે અધિનિયમ સં. 25, 2009 કે તહત સ્થાપિત)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

ડૉ.સુનીલ કુમાર શર્મા
જનસંપર્ક અધિકારી

By Speed Post/By Email/By Hand

સશક્તિકરણને વેગ મળ્યો છે. વર્કશોપના મુખ્ય મહેમાન હરિસિંહ ગૌર યુનિવર્સિટી (MP)ના કુલપતિ હતા. તેમણે કહ્યું કે આ યોજના બાદ સમયની બચત સાથે મહિલાઓનું કામ સરળ બન્યું છે. ઉજ્જવલા યોજના એ કોઈપણ આદર્શ કલ્યાણ રાજ્યની સ્થાપના તરફ એક મહત્વપૂર્ણ પગલું છે. આવી યોજનાઓનો વધુને વધુ પ્રચાર થવો જોઈએ. કાર્યક્રમમાં અતિથિ વિશેષ તરીકે પધારેલા રાજસ્થાન સરકારના પોલીસ મહાનિરીક્ષક એ.કે. ગુપ્તાએ કહ્યું કે ઉજ્જવલા યોજના અંધકારમાંથી પ્રકાશ તરફ લઈ જવાની યોજના છે. તેમણે ઉજ્જવલાને ઉત્થાનની યોજના કહી.

ઉજ્જવલા એ માત્ર એક યોજના નથી, એક વિઝન છે

કાર્યક્રમના અતિથિવિશેષ સામાજિક ચિંતક અશ્વની શર્માએ જણાવ્યું હતું કે પ્રધાનમંત્રી ઉજ્જવલ યોજનાની કલ્યાણકારી અસરો વર્તમાન સરકારની કામગીરીને પણ દર્શાવે છે. તેમણે કહ્યું કે ઉજ્જવલા માત્ર એક યોજના નથી પરંતુ એક વિઝન છે. વિકસિત ભારતના સંકલ્પને પૂર્ણ કરવામાં આ એક મહત્વપૂર્ણ કડી છે. સંશોધન પ્રોજેક્ટના ડાયરેક્ટર પ્રો. સુરેશ કુમાર અગ્રવાલે ઉપસ્થિત તમામ મહેમાનોનું સ્વાગત પ્રવચન કરતાં જણાવ્યું હતું કે, આ પ્રોજેક્ટમાં રાજસ્થાન અને ગુજરાતના 8 આદિવાસી જિલ્લાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. જેમાં રાજસ્થાનના ચાર જિલ્લા ઉદયપુર, ડુંગરપુર, બાંસવારા અને પ્રતાપગઢ અને ગુજરાતના ચાર જિલ્લા બનાસકાંઠા, અરવલ્લી, પંચમહાલ અને દાહોદનો સમાવેશ થાય છે. આ સમયગાળા દરમિયાન, મહિલા લાભાર્થીઓને પણ યોજના હેઠળ પુરસ્કૃત કરવામાં આવ્યા હતા. સંશોધન પ્રોજેક્ટમાં કરાયેલા સર્વે અંગે તૈયાર કરાયેલી પુસ્તિકાનું પણ વિમોચન કરવામાં આવ્યું હતું. આ દરમિયાન સહ-સંશોધક ડૉ. સત્યજીત દેશપાંડેએ પ્રોજેક્ટના સંશોધન પરિણામો દરેક સાથે શેર કર્યા. યુનિવર્સિટીના રજીસ્ટ્રાર પ્રો. એચ.બી.પટેલે તમામ

સેક્ટર-29, ગાંધીનગર-382030, ફોન નં.- 07923977407, ફેક્સ-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)

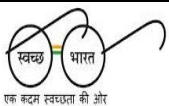
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ.सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

अतिथियोंનો आભાર માન્યો હતો. ઉલ્લેખનીય છે કે ઉદઘાટન સત્ર બાદ ચાર ટેકનિકલ સત્રોનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં મુખ્ય વક્તા તરીકે પ્રો. મનીષ, પ્રો. તાપસકુમાર દલપતિ અને પ્રો. સરિતા અગ્રવાલ હાજર હતા. કાર્યક્રમમાં રિસર્ચ પ્રોજેક્ટ સાથે સંકળાયેલા સંશોધકો તેમજ યુનિવર્સિટીનો સ્ટાફ ઉપસ્થિત રહ્યો હતો.

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ.सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)

CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

डॉ. सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand

With regards,

Your Truly,

Sunil Sharma

Dr. Sunil Kumar Sharma
Public Relations Officer
Central University of Gujarat,
Sector-29, Gandhinagar,
Gujarat, India-382030
+91 8963840032
Email Id – pro@cug.ac.in
Web www.cug.ac.in

Don't print unless it's necessary.... Let's save environment.

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076

Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076

Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

